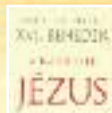

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

A Szentatya könyve magyarul

XVI. Benedek pápa könyvét Martos Levente

Balázs atya fordította le

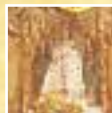
► 3. oldal

Iskola és család

Az iskola megtanítja a gyermeket önmaga megismerésére

► 4. oldal

Martinus zarándoklat

Tervezett útvonal: Andocs – Somogyvár –

Keszthely

► 8. oldal

IV. ÉVFOLYAM 9. SZÁM – 2011. SZEPTEMBER – ÁRA: 100 FT

VEZÉRCIKK

Szent vagy bálvány?

Horváth István Sándor

Nagy különbség van a szentként és a bálványként tisztelt emberek között. Ez utóbbi vonatkozhat a tragikus, de mindmáig tisztázatlan körülmények között elhunyt énekesre, Zámbo Jimmyre. Énekelni tudott, s ezért szinte egy egész nemzedék bálványozta. Királyként emlegették, de emiatt még nem lehet Mátyás királlyal egy szinten beszélni róla. Arról nem is szólva, hogy Szent István királynak vagy Szent László királynak a nyomába sem léphet.

Pedig valami hasonlót tűztek ki célként a király megélhetési rokonai, akik a hírek szerint kezdeményezték vagy kezdeményezni kívánják a Vatikánban, hogy Zámbo Jimmyt szentté avassák. Megáll az ész – gondolja magában a józan olvasó, s ha eddig az is volt, mostantól már nem számítja magát az ilyen ötletek miatt folyamatosan zsugorodó rajongótábor tagjai közé. A vakmerő ötlet onnan jött, hogy állítólag csoda történt, sokan a csodálatos dalokat hallgatva gyógyultak meg súlyos betegségeikből.

Bár az illető személyről és életéről igencsak hiányosak az ismereteim, de a szentté avatás feltételeit, az eljárás bonyolult menetét és valódi szentek életét ismervén mindenki megnyugtatósára bátran kijelentem, hogy Jimmyt az Egyház soha nem fogja szentté avatni. Ő csak egy bálványozott, legendás énekes marad.

Egyházmegyénkben és azon kívül évtizedek óta imádkozunk az életszentség hírében elhunyt Brenner Jánosért. A vértanú sorsú papról az illetékes hatóságok elismerték, hogy élete során az erényeket hősiek fokon gyakorolta. Valljuk, hogy hitéért halt meg e buzgó pap. Ő valóban követendő példa. Mi az ő boldoggá, majd szentté avatását várjuk, s ezért imádkozunk.

Vigyázat, életveszély!

Salamon Viktória

Pálhegyi Ferenc keresztény pszichológus fogalmaz így, a gyermekek vallásos nevelésnek elhanyagolásával kapcsolatban. „Kérdés az, életveszélyes helyzetnek tartjuk-e azt, hogy valaki Isten nélkül él vagy nem.”

A katolikus szülők Isten előtt felelősséggel tartoznak gyerekeik vallásos neveléséért. A gyermek keresztelésekor (de már a templomi házasságkötésnél is) megígérték, hogy gyermekeiket a katolikus hitben nevelik. Nem véletlenül parancsolja meg Mózes is az apáknak, hogy tanítsák gyermekeiket a törvény megtartására. „Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben, és véd gyermekeidnek is az eszébe, beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz, s amikor úton vagy, amikor lefekszel, s amikor fölkelsz.” (MTörv 6,7-8.)

A vallásos nevelés azt jelenti, hogy a szülőnek imádkozni kell gyermekeivel együtt, és meg kell tanítani őket arra, hogyan közeledjenek Jézushoz. Azt is jelenti, hogy a szülőnek életével kell megmutatni azt, hogy Jézus számára minden. Az otthoni hitélet megelőzi a templomi vallásosságot.

Hatalmas hiba a hitoktatás halogatása. Hiba azt gondolni, hogy a gyermek idővel magától vágyódni fog a keresztény tapasztalatokra. Kérdés, hogy valóban mikor jön el az az idő, és eljön-e egyáltalán. A szülők sokszor sajnálják gyermekeiket, hogy túl sok keresztény kötelesség hárul rájuk. És a szülőkre nem, a családra nem? És mit jelent az, hogy túl sok?

És mi lesz akkor, ha a hit és erkölcsi ismeretek hiányában a gyermek tönkreteszi a fiatalságát vagy az egész életét? Akkor mit ér a sajnálkozás? A szülő csak magát hibáztathatja. Nem okolhatja az iskolát, a barátokat, a társadalmi körülményeket.

Sokkal célravezetőbb és hatékonyabb kisgyermekkorától egészen addig, amíg a fiatal a családjában él, a hitoktatás segítségével lerakni a hit és a keresztény erkölcs alapjait, és fokozatosan gyakorlattá váltani azt a gyermek életében.

A család közös imádságai, a szentmise, a zarándoklat, az ünnepek megtartása és a rendszeres hitoktatás idővel meghozza gyümölcsét.

LITURGIA

Ünnepeink és emléknapijaink

Az ünnep

Ipacs Bence

Ünnepeink rangsorában a főünnepet az ünnep követi. A szentek tiszteletével foglalkozva mindenek előtt a Boldogságos Szűz Máriára tekintünk, akinek egyetlen ünnepe születésének napja: Kisboldogasszony (szept. 8.). De megemlítjük itt még a Szent Család ünnepét is, amikor is a karácsony nyolcada alatti vasárnapon – vagy ha ilyen abban az évben nincs, akkor december 30-án – együtt ünnepeljük Jézust, Máriát és Józsefet. Az apostolok sorában a két fő apostolnak egy-egy külön ünnepe is van: Szent Péter apostol székfoglalását február 22-én, Szent Pál apostol megtérését (Pálforduló) január 25-én ünnepeljük. A többi apostolnak is mind van saját ünnepe, de Szent Fülöpöt és a fiatalabb Jakab apostolt, valamint Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolokat egy-egy napon köszöntjük, május 3-án, illetve október 28-án. A négy evangélistának ugyancsak saját ünnepe van. Az első századi keresztényüldözések vértanúi közül két diakónust ünnepelünk: Szent Istvánt (dec. 26.) és Szent Lőrincet (aug. 10.). Ünneppel emlékezünk még kontinensünk fővédőszentjére, Szent Benedek apátra és a társvédőszentekre: Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspökre (febr. 14.), Sienai Szent Katalin szűz és egyháztanítóra (ápr. 29.), Szent Brigitta szerzetesnőre (júl. 23.) és a Keresztről Nevezett Szent Teréz Benedikta (Edith Stein) szűz és vértanúra (aug. 9.). A magyar szentek közül Szent Imre hercegnek (nov. 5.), Szent Gellért püspök és vértanúnak (szept. 24.), Szent László királynak (jún. 27.), Árpád-házi Szent Erzsébetnek (nov. 19.), Árpád-házi Szent Margit szűznek (jan. 18.), valamint a kassai vértanúk, Szent Márk, István és Menyhért áldozópapoknak (szept. 7.) van ünnepe.

Az ünnepek liturgiája a következő: a szentmisében éneklünk Dicsőséget, de nem kötelező imádkozni a Hitvallást. Két olvasmány van, amelyek az ünnepektől kötődnek. Ez kétféle módon lehetséges: az illető szent vagy szerepel a Szentírásban, vagy életéhez, érényeihez kapcsolódik valamelyik szentírási szakasz. A szentmise könyörgései általában az adott szenthez kapcsolódnak, de egyes esetekben – akárcsak a prefáció szövege – általánosak. A zsolozsmában – ugyanúgy, mint főünnepben – Te Deum-ot imádkozunk.

A szentek ünnepei a főünnephez képest kevésbé jelentősek, így amennyiben valamelyik vasárnapra esne, akkor az az adott évben elmarad.

PÉLDAKÉP

Boldog Kalkuttai Teréz anya

Déri Péter

Boldog Kalkuttai Teréz anya a 20. század egyik legnagyobb szentje volt. Olyan személyiség, aki az egész világ figyelmét magára tudta vonni csodálatos művével, de az emberek tekintetét, mint egy tükör egyszerre a jó Isten felé irányította. Csodálatosan szép és alázattal teli az önvallomása: „*Születésem szerint albán, állampolgárságom szerint indiai vagyok. Hivatásom szerint az egész világhoz tartozom, de ami a szívemet illeti, teljesen Jézus Szívűvé vagyok!*”

A szegények iránti szeretetnek és együttérzésnek ez a nagy szentje Szkopjében született 1910-ben, egy szegény család ötödik gyermekeként. Már nagyon fiatalon, öt és fél évesen elszálló lehetett, saját bevallása szerint e naptól kezdve élt szívében a lelkek iránti nagy szeretet. Nyolc évesen elveszítette édesapját és így az édesanyának nem kis nehézségek árán kellett nevelni az öt gyermeket. Mindig határozottsággal és nagy-nagy szeretettel nevelte őket, amely nevelés egy egész életre meghatározó volt Teréz anyának.

1928-ban elhagyta a szülői házat azzal a vágygal, hogy misszionárius szeretne lenni. Elutazott Írországba, ahol belépett a Lorettói Nővérek Társaságába, itt kapta Gonxha Ágnes a Lisieux-i Szent Terézről nevezett Mária Terézia szerzetesi nevet. Hamarosan útnak is indulhatott Indiába, ahová 1929. január 6-án érkezett meg. Hat-

Boldog Kalkuttai Teréz anya
1910. augusztus 27–1997. szeptember 5.

évi tanítás után letehetette örökfogadalmát. Húsz évet töltött a Lorettói Nővéreknél elmélyült imádságban, nővértársai és növendékei iránti tevékeny szeretetben, és nagyon boldog volt. Bátorságáról, munkaszerepéről, jószágáról és kiváló szervezőképességéről vált híressé ismerősei körében.

1946 jelentette életében a nagy fordulóponzt, hiszen amikor szeptember 10-én vonaton utazott Darjeelingbe, akkor csodálatos módon sugallatot kapott. A következő hetekben, hónapokban az Úr Jézus feltárta neki, hogy olyan lelkeket keres, akik „*a szeretet áldozataiként az ő lelke iránti szeretetet sugározzák.*” Az isteni Mester felfedte Teréz anya előtt azt a fájdalmát, hogy mennyi szegény ember nem hall róla, és szeretné, ha ők is megismerhetnék tanítását. Arra kérte Teréz anyát, hogy alapítson szerzetes közösséget a szegények között a legszegényebbeknek, ők lettek a Szeretet Misszionárius Leányai.

Két évnek kellett eltelnie, hogy a vizsgálat befejeződjön, és Teréz anya megkapja az engedélyt új küldetése megkezdéséhez. Szépen lassan elkezdte járni és felkutatni a város szegény negyedeit. Családokat látogatott, sebes csecsemőket fürdetett, gondjaiba vett egy utcán fekvő öregembert és egy asszonyt, aki az éhségtől és a tuberkulózistól haldoklott. Minden napot szentmisével kezdett és a mise után rózsafüzérrel a kezében elindult a napi munkába, hogy azoknak szolgáljon, akikkel nem törődnek, akiket nem szeretnek és nem akarnak. Néhány hónap múlva jó néhány régi tanítványa csatlakozott hozzá, hogy segítsék küldetésében.

A csoda hamarosan megtörtént, hiszen egyre többen csatlakoztak hozzá és egyre több helyre hívták, hogy alapítson közösséget. 1980-1990 között a kommunista hatalom alatt álló országokban is hozott létre közösségeket. A gyorsan növekvő közösségre és Teréz anyára hamarosan felfigyelt a világ és sok díjjal és kitüntetéssel jutalmazták. Az alázatos nővér ezeket a kitüntetések és elismerések mindig „*Isten dicsőségére és a szegények javára*” fogadta el.

Teréz anya egész életműve a szeretet örömről, az ember méltóságáról, a hűséggel és szeretettel végzett apró cselekedetek értékéről és a jó Isten barátságának páratlan kincséről tanúskodik. Kell ennél többet tenni a mai világban? Előttünk is ott áll a lehetőség, hogy kövessük Teréz anyát a szeretet apró tetteinek megvalósításában és a szoros Istenkapcsolat megélésében.

A Szentatya könyve már magyarul is olvasható

Megjelent a Szentatya Názáreti Jézus trilógiájának második része magyarul. A pápa ott folytatja Jézus életének elbeszélését, ahol a teológus Joseph Ratzinger abbahagyta: a második kötet Krisztus kínszenvedéséről, haláláról és feltámadásáról elmélkedik. Büszkeséggel tölthet el mindnyájunkat, hogy a kötetet a Szombathelyi Egyházmegye papja, dr. habil. Martos Levente Balázs atya fordította. Vele beszélgettünk a fordítói munkáról, a kötetről és természetesen a terveiről is.

Márciusban jelent meg a kötet, mikor kapta meg atya a fordítási felkérést, mennyi ideje volt a munkára?

A Szentatya valójában már jó egy évvel korábban bejelentette, hogy elkészült a könyvvel. A kiadói előkészületek után előbb a világnyelvekre fordították le a kötet német eredetijét, majd szűk két hónappal a nemzetközi bemutató előtt, január 18-án küldték el a Szent István Társulatnak a fordítandó szöveget. A magyar fordítás és a lektorált szöveg javítása egyébként a nemzetközi bemutató másnapjára készült el, ezután következett a magyar kiadás szerkesztése, jegyzetekkel való bővítése, illetve a nyomdai munkálatok.

Dr. habil. Martos Levente Balázs

Hogyan zajlott a munka? Mennyire volt nehéz, mi okozta a legnagyobb nehézséget, illetve örömet?

Ez a munka reggeltől estig zajlott, néha késő éjszakáig. Elektronikus formában, interneten kaptam az anyagot, és interneten leveleztünk a hivatalos lektorral, előtte pedig a fordításban amúgy is járatos édesapámmal – őt a magyar változat átolvasására kértem meg. A nagy igyekezetben a leg-

nagyobb figyelem mellett is maradnak hibák, és igazán hálás vagyok a lektoraknak, akik sok apró részletben is tisztította a szöveget. A német fordulatok magyarra ültetése nem könnyű, főleg, ha az idő sürget. Megszenvedtem én is a fordítók ismert dilemmáját, hogy szép magyar szöveget vagy hűséges fordítást készítsenek. A kedvencem végül is a feltámadásról szóló fejezet – azt hiszem, a Szentatya is ebben a fejezetben éri el a legteljesebb összhangot szövegelemző figyelme, eredeti, rendszerező teológus elméje, illetve lelkipásztori célja között: Jézus személyét közelebb hozni az olvasóhoz.

Hogy kell tekinteniünk a könyvre? Mint teológiai mű vagy szakkönyv, tudományos alkotás?

Ez a könyv egyszerre teológia, tudomány és elmélkedés. Az Egyház mindig azokat tartotta igazán nagy teológusnak, akik nemcsak tanítottak, hanem tanúskodtak is a hit igazságáról. Azt hiszem, a pápa ezzel a könyvével is közvetíteni kíván a történeti tudományok és az elmélkedő, Isten és ember titkát kutató hit között. Az ember titka, a beteljesült élet titka végül is Jézus Krisztusban tárul fel, az ő halála és feltámadása – és ez a kötet témája – döntő jelentőségű az egész emberi történelem szempontjából. Így aztán egyes fejezetekből sokat megtudhatunk a kor történelméről, másokban a teológiai fejtegetések kerülnek túlsúlyba, ismét másutt, főleg Jézus utolsó estjét, vérrel verítékezését és halálát illetően, imádságra és személyes elmélyítésre vezető gondolatokkal találkozunk.

A legnépszerűbb olaszországi szerzők között tartják számon XVI. Benedek pápát, a katolikus egyházfő legújabb könyvéből ugyanis egyetlen év alatt 2,5 millió darabot adtak el. Mint a könyv fordítója, mit gondol erről?

Őszentsége bizonyára szívesen veszi ezt a nagy érdeklődést, de még inkább örül annak, ha nemcsak meghallgatják és olvassák szavait, hanem hallgatnak is rá.

Mit dolgozik jelenleg az atya?

Őszi előadásaimat igyekszem előkészíteni. Jelen pillanatban Jézus bölcsességi jellegű mondásaival foglalkozom, ahogy azokat Szent Márk evangéliuma őrzi. Nagyon szeretnék még fordítani is: Albert Vanhoy bíboros könyvét a papságról, amelyet lelkigyakorlatként tartott három évvel ezelőtt a Vatikánban.

RÖVID HÍREK

Fennállásának 80. évfordulóját ünnepli idén a Katolikus Karitás. Ebből az alkalomból az ország számos pontjáról érkeztek munkatársak a fővárosba augusztus 20-án, hogy részt vegyenek a Szent Jobb körmeneten. A résztvevők együtt adtak hálát a segélyszervezet által végzett több évtizedes szolgálatért. A karitás munkatársai és önkéntesei Écsy Gábor országos igazgatóval és az egyházmegyei vezetőivel együtt vonultak a körmenetben, egységes öltözékben, a szervezet zászlaja mögött. A körmeneten való részvétel része a karitás jubileumi programjainak. Arra hívják fel a figyelmet, hogy a másokért való összefogás nem csupán segítségnyújtási lehetőség, hanem önmagunk építése, egyházunk és a rászorulók szolgálata, a felebaráti szeretet gyakorlása.

■
Augusztus 21-én ért véget a 26. Katolikus Ifjúsági Világtalálkozó. Az eseményen XVI. Benedek pápa is részt vett, aki hangsúlyozta: tenni kell az ellen, hogy ilyen sok munkanélküli fiatal legyen, illetve nagy szívfájdalma, hogy egyre többen a drogokban látják a problémák megoldási forrását. A világtalálkozó lehetőség is egyben, hogy minden fiatal megismerje az egyházat, megszólítsa a keresőket. A főszervezők szerint egy igazi fiatalos, lendületes program, katolikus fesztivál.

■
Új vatikáni hírportál várja az internetezőket. A www.news.va oldalon a különböző vatikáni médiumok információit találják az olvasók, így például az Osservatore Romano napilap, a helyi rádió híreit is közlik. Az oldal angolul és olaszul is elérhető. Még ebben az évben spanyol nyelven is olvashatóak lesznek a cikkek. A Vatikán jelentése szerint, később francia, portugál, és német nyelven is elérhetőek lesznek az írások.

■
Két új főpásztort nevezett ki a XVI. Benedek pápa augusztus 15-én. Joseph Chennoth indiai érsek apostoli nuncius lett, ő egyébként eddig Tanzániában szolgált. Chibly Langlois püspököt pedig Haiti főpásztorává nevezte ki a Szentatya.

Iskola és család pedagógusszemmel

Pontyos Ildikó

„A nevelő munkája olyan, mint a kertészé. A palántát a szülők hozzák. Az iskola másra nem vállalkozhat, csak arra, hogy felnevelje a palántát. Megmunkálja a földet körülötte. Öntözi, hogy gyökerei táplálékot kapjanak. Féltetli, lenyesi a környezetéből mindazt, ami meggátolná, hogy a növekedéshez elengedhetetlenül szükséges fényt elérjen hozzá. Olykor meg, ha erős a szél, a felnövekvő hajtást karóhoz köti, hogy derékba ne roppanjon. (...) A hajtásból más felnőni nem fog, csak az, amit a szülők ültettek. De hogy majd önállóan is megkapaszkodjék, hogy egyenes törzessel álljon, hogy megnyugtató, életet sugárzó legyen: felelős érte, aki öntözi, aki kertészkedik, aki a csenevésznek látszó hajtásra esetleg tápsót is tesz. Igen nagy a felelőssége az iskolának.” (Korzenszky Richárd)

Pedagógusként a nevelés lehetőségeiről és nehézségeiről beszélgetve gyakran használjuk azt a nem túl szép kifejezést, hogy az iskolában hozott anyagból dolgozunk. Ez ugyan megkönnyebbülést jelent akkor, amikor a saját tehetetlenségünkkel szembesülünk egyes tanítványainkkal kapcsolatban, de azért a szívünk mélyén tudjuk, hogy ez nem ilyen egyszerű. Tisztában vagyunk a fenti idézet zárógondolatának igazságával: igen nagy a felelőssége az iskolának.

„Manapság a család szerepe megint gyengül. (...) A családot összetartó erők meggyengültek. (...) Gyengül a családban történő szocializáció anélkül, hogy az iskolában és más helyeken erősödne. (...) A társadalom még nem ismerte föl, hogy a teljes értékű ember csak teljes értékű szocializációs folyamatban alakul ki. (...) Nagyon sokan elutasítják a mintakövetés fontosságát, és azt az egyéni szabadsághoz való joggal helyettesítik. Pedig szá-

badság csak ott van, ahol korlátok is vannak.” /Csányi Vilmos/

Amikor nevelésről beszélünk, a legfontosabb alapvetés az, hogy a gyermekek fejlődésének, nevelésének elsődleges színtere a család, alapvető formája pedig a példaadás, illetve a mintakövetés. Az iskolai nevelésnek a családi nevelésre kell épülnie, azt kiegészítve, illetve azzal a lehető legszorosabban együttműködve. Napjainkban is szép számban találkozunk olyan családokkal, ahol a szülők nagy tudatossággal, odafigyeléssel és érett szeretettel nevelik gyermekeiket, ezen belül partnernek tekintik az iskolát, érdeklődnek, együttműködnek, tapasztalatot cserélnek, tanácsot kérnek és adnak – tudva, hogy gyermekük érdeke az, hogy mind családon belül, mind azon kívül egységes elveken alapuló, összehangolt nevelésben részesüljön. Ugyanakkor látnunk kell azt is, hogy rengeteg probléma – mint például az alapvető erkölcsi értékek megkérdőjeleződése – nehezíti a családi és az erre épülő iskolai nevelést; még ha most el is tekintünk attól az egyre nehezebben megválaszolható kérdéstől, hogy mit is nevezünk családnak, hiszen manapság az ún. klasszikus családmódel mellett különféle családszerű alakulatok jönnek létre, és próbálják magukat elfogadtatni. Az iskola a korábbi időkben is az egyik legfontosabb nevelő és ezáltal társadalomformáló tényező volt, ám míg régebben az iskola a család mellett, a családi nevelést kiegészítve nevelte a gyermeket, manapság ez egyre kevésbé mondható el, sőt sokszor érezzük azt pedagógusként, hogy egyenesen a család ellenére kellene nevelnünk. Minden gyerek

esetében van egy otthonról hozott viselkedésminta, egy értékrend, egy sajátos gondolkozásmód – még akkor is, ha ezt maguk a szülők sem mindig tudatosítják magukban –, és az iskola nem tehet mást, mint hogy erre próbálja ráépíteni nevelő tevékenységét, illetve szükség esetén ezt próbálja alakítani, korrigálni. Ez azonban nem egyszerű feladat, mert miközben nagyon sok esetben azt látjuk, hogy a mai szülők egy része szinte egyáltalán nem is nevel – vagy bizonytalan abban, mire és hogyan neveljen –, és kimondva-kimondatlanul más-honnan várja, hogy valaki kezelhetővé alakítsa gyermekét. Legtöbbször mégis nagyon nehezen fogadja el azt, ha akár az iskola, akár az Egyház, akár bármilyen más közösség a gyermeke felé – és rajta keresztül közvetve feléje is – követelményeket, elvárásokat fogalmaz meg. Pedig, ahogy a fenti idézetben is olvastuk, követelmények, korlátok nélkül lehetetlenség nevelni. A korlátok egyrésztől ugyan valóban akadályt jelentenek a személyes szabadság megélésében, másrésztől azonban fogódzók, kapaszkodók a gyermek életében, amelyek biztonságot nyújtanak egyre inkább elbizonytalanodó világában. Sok szülő – és lássuk be, sok pedagógus is – beleesik abba a hibába, hogy szerepet téveszt, és példaadó tekintély helyett barát, sőt haver akar lenni a gyermek számára; pedig tapasztalatból tudjuk, hogy a gyerekek sokkal inkább jól levezhető, követhető, hiteles példákat keresnek a felnőttek között, és a legkevésbé haverokat. Az iskolai nevelés ellehetetlenülése leginkább abból adódik, hogy a szülő nem számít tekintély-személynek a gyermek szemében, aki így nem tanulja meg a tekintélytiszteletet, ami nélkül azonban mindenféle nevelés lehetetlen.

Mindezek után szeretném megcsillantani a reményt, ami nélkül szintén lehetetlen nevelni: szeretetből fakadó, személyes példára épülő, hiteles nevelő munkánk soha nem hiábavaló, csak azt kell világosan látnunk és hinnünk, hogy mi – szülők és pedagógusok – vethetünk és öntözhetünk ugyan, de ahogy Szent Pál írja: a növekedést mindig az Úr adja. Jól kell tehát vetni és jól kell öntözni, nem elfeledkezve arról, hogy közben buzgón kell kérni a teremtő és gondviselő Istent, hogy adjon növekedést. Ez felszabadít bennünket, hogy ne legyen erőltetett és görcsös a nevelésünk, és merjünk bízni őbenne, aki jóra fordíthatja azt is, amit mi elrontunk.

Iskola és család a szülő szemével

Rajzsi Imréné

Kis falunkból a város felé közeledvén rátekintek a plébánia kéményére. A gólyafészkek tavasz óta örömteli meglepetések forrása. Most, Kisasszony havában egyre gyakrabban üresen áll. Azt hirdeti: a világban örökdió a rend. A Teremtő szándékára új élet érkezik, ám az új élet fejlődése kezdetén még gyámoltalan, s csak a Teremtő munkatársainak közreműködése nyomán bontakozhat, csak segítséggel válhat azzá, amire hívta van.

A gólyapár szent kötelességének tartja az utódok gondozását. Néhány hónapnyi szorgos munkájuk nyomán fiókáik képessé válnak a biztonságot nyújtó fészket odahagyva hegyeken-völgyeken, pusztákon, tengeren átrepülni a távoli kontinensre, és ott áttelelni. Hát nem csodálatos?

Leperegnek a forró nyári napok, mint érett kalászról a búzaszemek, s azon töprengnek: A természet örök rendjében hogy állunk szent kötelességünkkel mi, emberek? A mi fészkeink vajon elég meleg a szárnyaikat próbáló új nemzedéknek? Adnak elég tartást, hitet a benne élőknél, a ránk bízottaknak életük kiteljesítéséhez? Árnyalják, gazdagítják a képet valamelyest az új generációt nevelő-oktató intézmények?

A család életünk forrása. Szeretetünk, elköteleződésünk, áldozatvállalásunk szilárd alapjára épített szövetség. Gyümölcssei a gyermekek, a Teremtő ajándékai. A szövetséget összetartó kovász a kölcsönös önatadásból fakadó sok-sok öröm. Ebben az érzelmi légkörben teljes jelenlétünk azt sugallja, hogy a másik ember számunkra a legfontosabb. Az ő boldogsága, az érte vállalt

fáradtság a mi örömünk. Igaz értékek mentén, még nehézségek idején is ez egyetlen erőforrásunk, az örömről való képesség.

Tekintetünk, mozdulataink, mosolyunk, gesztusaink, szavaink hatnak. Ahogyan a világban mozgunk, dolgozunk, ahogyan megéljük mindennapjainkat, ünnepeinket, megküzdjük harcainkat, elszenvedjük vereségeinket saját mintánkon, példánkon keresztül nevelünk, vagyis inkább értékrendet örökítünk gyermekeink számára. A család a nevelés igazi közege. Amilyen értéket a család kiválaszt, azt hordozza a gyermek, a szerint alakítja saját életét. Hogy mire és mennyire lesz fogékony, az rajtunk áll. Nem csekély hát a felelősségünk, de éppen ebben rejlik a feladat nagyszerűsége. Hiszen mindnyájan hordozunk magunkban egyedi, egyszeri és megismételhetetlen, követésre méltó tulajdonságokat, képességeket, és életünk párjával ezeket igaz kincsként őrizve, tisztelettel védelmezve és gyarapítva kimeríthetetlen tárházat adjuk a gyümölcsöztethető, továbbvihető értékeknek.

A gyermekünk majd választ, csak álljunk mögötte hittel, türelemmel, szeretettel. Adjunk számára sok-sok lehetőséget, amelyben kipróbálhatja önmagát, megtapasztalhatja lehetőségeit és határait. Alakuljon tapasztalata önmagáról, tudja értékelni és becsülni erőit és segítségünkkel, példaadásunkkal leküzdeni gyengeségeit. Élete legyen saját kincseinek megkereséséért járt varázslatos felfedező út és az abból fakadó örömök forrása. Ha gyermekeink ebben az érzelmi légkörben cseperednek, értelmi fejlődésük jó alapot kap.

De tudjuk jól, a családok számtalan oknál fogva manapság oly nehezen tudják maradéktalanul betölteni küldetésüket. Szétesettségük, hányatott sorsuk megpecsételi a benne élők és a társadalom életét. A család szerepét azonban következmények nélkül nem veheti át semmilyen intézmény, még akkor sem, ha sokan szeretnék az óvodába, az iskolába áttenni a nevelés színterét, mondván ott hozzáértő kezekbe kerül a gyermek. Az iskola gyümölcsöztetheti, színesítheti, továbbviheti, de át nem veheti a család szerepét, nem nyújthatja a családi fészkek melegét.

A jó iskola, mint a jó család is teszi, megtanítja a gyermeket a világ és önmaga megismerésének örömeire. Az iskolában ezt az örömet sok-sok társával közösen élheti át a fejlődő ember. A pedagógus teljes jelenlétével, emberi gazdagságával, személyes ér-

zelmi kapcsolatok által a gyermekeket szolgálja. Nagy türelemmel, derűs légkörben a rá bízott emberek aktivitására, életkori és egyéni sajátosságaira (érés és érlelési idő) tekintettel személyiségük, értelmi fejlődésük gazdagítására törekszik. A gyerekek érdeklődését színes, változatos tevékenységekkel felkeltve és megtartva problémahelyzeteket teremt, segít a kérdések megfogalmazásában és a válaszok megtalálásában. Megtanítja a gyermekeket közösen dolgozni, együttműködni, konfliktusokat megoldani. A szeretetteljes légkörben helye van a játéknak, alkotásnak, munkának. Fontos, hogy a gyermekek a család mellett az iskolában is megtapasztalhassák: képesek hatékony problémamegoldásra, őszinte véleménynyilvánításra, felelősségvállalásra, örömteli munkára, mások megbecsülésére.

Család és iskola munkája egymásra épül. A családi nevelés hiányosságai az iskolai közegben nehézségek forrásává válnak gyermeknek, pedagógusnak és szülőnek egyaránt. De az iskolai kudarcok, sérelmek is lehetnek kerékkötői a család szintjén jól működő értékteremtésnek. Minden élet Isten áldása, ajándék. Közös kincsünk a gyermek. Élünk ennek tudatában, világosságában! Gyermekeink testi, lelki, szellemi kiművelése a családban és az iskolában életünk legnemesebb küldetése. Az iskola számít ránk, és mi, szülők is számítunk az iskolára. Szeretnénk kiteljesíteni megkezdett munkánkat; életünket értékékként megélni és úgy továbbadni. Legyünk e nemes munkában jó társai egymásnak és a Teremtőnek, hogy együtt gyönyörködhessünk az új nemzedék szárnyalásában!

Tanulok

Siklós József

Tanulok az iskolában

Írni meg olvasni,

Kicsi és nagy számokat

Szépen összeadni.

Tanulok a szülőktől

Szót fogadni szépen,

Rendet rakni,

Testvéremmel élni békességben.

Tanulok már Jézustól

Hittel imádkozni,

Istennek és embereknek

Örömet okozni.

A Szombathelyi Egyházmegye Ifjúsági Fórumának tábora

Pados Katalin / Martinus

Az egyházmegye Ifjúsági Fórumának nyári tábora augusztus 1-5. között került sor. Idén Körmentre, a Szent Erzsébet Plébánia közösségi házába költöztünk be néhány napra, hogy együtt keressük utunkat Jézus lába nyomán, és hogy tudatosítsuk magunkban, hogy az életszentségre törekedve mi is szentté válhatunk. Mindezek mély megtapasztalásához segítségünkre voltak előadások, beszélgettünk arról, hogyan készülünk tisztán a házasságra, és hogyan lehet a papság intézményében szentül élni és tevékenykedni, az esti imaórák alkalmával pedig átadtuk szívünket a Jóistennek. Horvátnádáljára zarándokolva végigjártuk a házaspárok útját, helybeliekkel együtt szentségimádáson vettünk részt, de jutott idő sportolásra, strandolásra is. Átéltük a közösség erejét.

Zarándoklat Lourdesba

Takó Gábor / Martinus

Takó Gábor szervezésével és Merkli Ferenc plébános lelki vezetésével 57 zarándok indult el Lourdes felé augusztus 8-án. Milánóban megnéztük a dómot, ahol Merkli atya szentmisét mutatott be. Innen Lourdesba indultunk, ahol felfedeztük a legfontosabb vallási helyeket: a Rózsafüzér-, a Szeplőtelen Fogantatás és a Szent X. Piusz-bazilikát. Látogatást tettünk a Grottánál és a meritkezési helyeknél. Merkli atya szentmisét mutatott be, részt vettünk az esti, fáklyás körmeneten, francia nyelvű misén a Masabielle barlangnál. Látogatást tettünk Bernadett szülőházánál, a Cachot börtönnél és a Szent Bernadett bazilikában. Másnap Barcelona felé vettük az irányt, láttuk a Sagrada Família bazilikát, majd Avignon, Monacón és Genován át tértünk haza.

Kiállítás a Szent Márton Látogatóközpontban

Schauermann János / Martinus

Dr. Nagy Zoltán megyei múzeumigazgató augusztus 21-én nyitotta meg a Szent Márton Látogatóközpont új kiállítását *Régészeti leletek és ötvöstárgyak a Szent Márton-templom történetéből* címmel. A kiállítás a Savaria Múzeum együttműködésével és a Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 a VIA SAVARIA SI-HU 1-1-003 számú projekt részeként 1360 Euró támogatással valósult meg. A kiállításon a 15. és a 18. század közötti sírokban talált leletek tekinthetők meg, amelyek híven tükrözik a késő középkori és kora újkorai mezőváros és környéke gazdag anyagi kultúráját. A tárlaton a liturgiában használatos ötvöstárgyakat és miseruhákat láthatunk, valamint egy berendezett liturgikus teret, ami a tridenti miseformát idézi fel.

Dr. Veres András megyéspüspök ezüstmiséje

Martinus

Dr. Veres András megyéspüspök július 30-án mutatta be ezüstmiséjét a szombathelyi Szent Boldogasszony székesegyházban. Az ünnepi szentmisén részt vettek a magyarországi és néhány szomszédos ország egyházmegyéjének püspökei több mint húszan; a Szombathelyi Egyházmegye papsága; világi méltóságok, Harangozó Bertalan, a Vas Megyei Kormányhivatal vezetője és dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter; a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet munkatársai, akik az elmúlt években püspök atyával dolgoztak, valamint a főpásztor ismer-

rősei, barátai és természetesen az egyházmegye hívei is. A szentmisét dr. Veres Andrásal együtt mutatta be számos püspök, köztük dr. Paskai László bíboros, dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti, dr. Márfi Gyula veszprémi és dr. Ternyák Csaba egri érsek. Püspök atya 25 évvel ezelőtt mutatta be első szentmiséjét. A jubileum alkalmából az egyházmegye papsága nevében Császár István általános helynök köszöntötte a főpásztort, és paptársai nevében Osvári Csaba ötvösművész utolsó munkájával, egy cibóriummal ajándékozta meg püspök urat. Ezt követően fiatalok szavaltak verseket. A homíliát Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspöktől hallottuk, aki az *Elvitte őt Jézushoz* jelmondat köré építette fel beszédét, ennek kapcsán szólt papságról, hivatásról és a szombathelyi megyéspüspök eddigi szolgálatáról.

Templomszentelés Zalabesenyőben

Molnár Lajos / Martinus

Nagy ünnepe volt augusztus 6-án a Zalaegerszeg déli városrészének számító Zalabesenyő híveinek. A 10 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében szentelte fel dr. Veres András szombathelyi megyéspüspök a Szent Anna tiszteletére épített templomot. A zalabesenyőiek eddig egy kis temetőkápolnában ünnepelték a szentmisét, telente pedig a helyi kultúrházban gyűltek össze. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata építési telket adományozott, és az építés munkáját is támogatták. Az ünnepen részt vett dr. Konkoly István nyugalmazott megyéspüspök, Rigó Csaba, a Zala Megyei Kormányhivatal vezetője, Gyutai Csaba jelenlegi és dr. Gyimesi Endre volt polgármester, a plébánia jelenlegi és volt lelkipásztorai, valamint a község számos képviselője.

Mága Zoltán jótékonyági koncertje a Székesegyházban

Salamon Viktória / Martinus

Mága Zoltán 100 templomi koncert elnevezésű jótékonyági koncertkörútja keretében augusztus 12-én Szombathelyre látogatott, hogy a Székesegyház felújítási munkálatait a koncert bevételével támogassa. A szombathelyi volt a 96. a sorban, amelynek bevétele meghaladta a másfél millió forintot. Dr. Veres András megyéspüspök köszöntötte a művészt, méltatva célját, a segítségnyújtást és azt, hogy a zenéje által nemesíti a magyar lelket. Mága Zoltánnak két fiatal hegedűművész volt a társa a mintegy kétórás koncerten, ahol klasszikus darabokat és magyar népdalokat is hallgathattunk. A klasszikusok közül Schubert, Bach, Mozart, Brahms, Massenet, Vivaldi művei csendültek fel. A különböző stílusú műveket egy-egy magyar népdalfeldolgozás választotta el egymástól.

RÖVID HÍREK

A Magyar Éremgyűjtők Egyesület úgy határozott, hogy a 41., Szombathelyen rendezett vándorgyűlését úgy kívánja emlékeztessé tenni, hogy a város legelismertebb numizmatikusának, Bitnicz Lajosnak tiszteletére emléktáblát emel. A táblát Nagy Ferenc, egyházmegyénk volt építési vezetője adományozta, s az Eölbey-ház falán helyezték el, augusztus 5-én pedig Tibola Imre nagyprépost áldotta meg.

„Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint!” – mottóval kezdődött a huszonkettedik nemzetközi ifjúsági imatálalkozó augusztus 1-jén Međjugorjében, és augusztus 6-án a Križevacon hálaadó szentmisével fejeződött be, amelyet Danko Perutina, a találkozó szervezője vezetett. Ez volt a hetedik alkalom, hogy Haller László egykori szentkirályi plébános lelki vezetésével ötvenen vettünk részt a találkozón.

Idén is folytatódott a becsehelyi plébánia életében már hagyománynak számító Mustármag tábor, amely Szombathely, Cserfő és Zalakaros után augusztus 8. és 13. között Bázakerettyén került megrendezésre. A tábor vezérgondolata csatlakozott a Család Évéhez. Ezért is volt nagy öröm, hogy az egészen kicsi óvodásoktól az egyetemistákig, illetve a szülőkig – összesen mintegy 65-en – minden korosztály képviseltette magát.

A Petrikeresztúri Amatőr Színjátszók előadásában harmadik alkalommal láthatták az érdeklődők az István, a király című rockoperát. A nagy sikert aratott vendégszereplésre a jogtulajdonos Zikkurat Színpadai Ügynökség engedélyével, Tófej polgármesterének meghívására került sor augusztus 13-án a község Szent Család templomának udvarán.

Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én a kőszegi plébánia hívei minden eddiginél nagyobb létszámmal, csepregi és szombathelyi hívekkel is kiegészülve indultak gyalogos zarándoklatra, Rótfalvára (Rattersdorf), hogy együtt ünnepeljék a határon túli hívekkel Mária mennybevitelét, a falu búcsúnapját. A falu határában Anton Kolich atya fogadta a zarándokokat.

„LEGYETEK MINDIG KÉSZEN RÁ, HOGY MINDENKINEK MEGFELELJETEK, AKI CSAK KÉRDEZI, MI AZ ALAPJA A REMÉNYETEKNEK.” (1PÉT 3,15)

Amerika felfedezése és a missziók

Merkli Ferenc (Forrás: Tomka Ferenc: *Az Egyház bűnei – Mi igaz, mi nem igaz?*)

Folytatjuk cikksorozatunkat, amelyben kitérünk minden olyan bűnre, amellyel Egyházunkat az évszázadok során megvádolták, és ezeket a vélt vagy valós hibákat, történelmi eseményeket katolikus szemüvegen keresztül próbáljuk meg szemlélni és bemutatni.

Az egyházat ilyen vádak is érik gyakran: az új világ felfedezésekor a brutális spanyol-portugál gyarmatosítókkal együtt érkeztek a katolikus misszionáriusok, s velük karöltve kényszerítették katolikus hitre az indiánokat. E beállítás így hamis. Igaz, hogy a felfedezések és a gyarmatosítások korában is voltak olyan papok, főpapok, akik túlzottan azonosultak a korabeli uralkodó csoportokkal, magukévá tették azok szemléletét, s így nem voltak az Evangélium igazi tanúi, inkább ellentánúságot tettek. És voltak olyan papok, hithirdetők (és pápák), akik – az általános európai szemléletnek megfelelően – nem tudták felfedezni, hogy a nem európai kontinenseknek, népeknek saját kultúrájuk van, és úgy vélték, hogy a kereszténységet e más földrészekben is az európai kultúra köntösében kell továbbadni. De Amerika vagy más földrészek felfedezésének korában is többen voltak a prófétai magatartású katolikus hithirdetők, akik az Evangélium erejében ki mertek állni az igazság mellett, adott esetben a bennszülöttek, majd elnyomottak mellett.

Lássunk néhány tény Ameriká felfedezésével, illetve misszionálásával kapcsolatban:

Spanyolország és Portugália úgynevezett katolikus országok voltak. Amerika felfedezésekor királyaik valóban kaptak megbízást

a pápától, hogy hajóik vigyenek magukkal katolikus papokat. Kolumbusszal, majd a későbbi erőszakos hódítókkal is mentek papok Amerikába, hogy hirdessék az Evangéliumot. De ha voltak is a hódítókkal együttműködők, az indiánok első védői – akik szembefordultak a konkvisztádorok embertelenségével – katolikus hithirdetők voltak. Az indiánokat rabszolgasorba hajtó gyarmatosítókkal küzdve a misszionáriusok ismételt elutaztak a pápához, s elérték, hogy III. Pál pápa már 1537-ben rendeletet adott ki, amely megtiltja az indiánok rabszolgává tételét, s kijelenti, hogy őket éppúgy Isten gyermekeinek kell tekinteni, mint a fehéreket. Hogy a dél-amerikai indiánok mennyire becsülték a misszionáriusokat, mi sem jelzi jobban, mint az, hogy milyen nagy arányban tértek a keresztény hitre, s éppen a hithirdető papokban látták védelmezőjüket elnyomó uraikkal szemben.

A történelmi hamisításoknak egyik szembevethető példája, amit a kommunista korban az általános iskolás történelemtankönyvek is írtak: Las Casas dél-amerikai püspök volt az okozója, hogy Amerikába néger rabszolgákat hoztak.

Mi a valóság? Las Casas mexikói püspök († 1566) az indiánok egyik legnagyobb védelmezője volt. Láta, hogy a Spanyolországból érkezett földesurak jobbágyokká vagy rabszolgákká tették az indiánokat, s így dolgoztatták őket meghódított földjeiken. Ebbe a helyzetbe az indiánok létét a megsemmisülés fenyegette. Las Casas tehát Spanyolországba utazott a királyhoz érdekükben. Hétszer vállalta az utazást, hogy végre sikerüljön megszereznie a királyi döntést: az indiánokat nem

lehet rabszolgává tenni. Az indián rabszolgamunka betiltása összefügghetett azzal, hogy a földesurak afrikai rabszolgák után néztek. De hamis beállítás ez után Las Casasnak szemére vetni, hogy ő a felelős ezért, illetve, hogy nem eléggé tiltakozott a néger behozatala ellen.

A katolikus missziók indiánokért végzett tevékenységének kiemelkedő, történelmi méretű példái az úgynevezett dél-amerikai redukciók. A jezsuita hittérítők találmánya volt ez: sikerült királyi engedélyt szerezniük arra (1609), hogy önálló keresztény szellemű telepeket hozhassanak létre az indiánok számára – saját fennhatósággal, kormányzattal –, hogy ily módon megvédjék őket a spanyol gyarmatosító urak leigázásától. Ilyen redukciókat, telepeket hoztak létre Brazíliában, Paraguayban, a mai Argentínában, Uruguayban, Bolíviában.

E telepeken mintegy 150 éven át indiánok százai élhettek békében. A redukciók (az ősegyház közösségei után) a történelem első igazán demokratikus, kommunisztikus közösségei voltak, keresztény alapon, Morus Tamás röviddel azelőtt írt *Utópiájának* szellemében. Szinte hihetetlenül eredményesen működtek, úttörő agrokulturális és szociális intézkedéseik következtében, amelyek felülmúltak minden eddigi szociális reformot és termelőszoövetkezeti gondolatot. A dél-amerikai spanyol és portugál földesurak is egyre féltékenyebben látták, hogy a redukciók vonzzák az indiánokat. S az e korban egyébként is szekularizálódó és a jezsuiták ellen forduló államaik vezetői által sikerült elérniük a redukciók megsemmisítését.

Emanuel Gottlieb Leutze (1816- 868) *Kolumbusz a király előtt* című festménye

SZENT MÁRTON PÜSPÖK ÉLETE

Ligugé megalapítása és egy halott feltámasztása

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Hilarius azonban már eltávozott, ezért Márton nyomban követte őt Pictaviumba (Poitiers). Miután a püspök szívélyesen fogadta, a városhoz közel remetelakot épített magának. Eközben egy katekumen is csatlakozott hozzá, mert vágyakozott arra, hogy a szent férfiú tanítása szerint éljen. Néhány nap múlva a katekument bágyadtság lepte el és heves láz gyötörte. Márton éppen akkor távol volt. Mivel három napig nem volt otthon, amikor visszatért, holtan lelt rá. Annyira hirtelen érte a halál, hogy keresztesség nélkül távozott a földi életből. A középre helyezett testet a gyászoló testvérek éppen végtisztességben részesítették, amikor Márton sírva és jajgatva odasietett. Mivel teljes lelkével érezte a Szentlélek jelenlétét, megkérte az ott lévőket, hogy hagyják el a cellát, amelyben a holttest feküdt. Majd az ajtókat bezárva, a halott testvér tagjaira borult. Egy időre imádságba merült, és érezte, hogy jelen van az Úr lelkének ereje. Majd felkelt, a halott arcára szegezte tekintetét, és türelmesen várta imádságának és mindenekelőtt az irgalmas Úrnak a csodás tettét. Alig telt el két óra, mikor azt látta, hogy a halott minden tagja lassan mozdulni kezd, és a felnyílt szemeit látáshoz szoktatja. Ekkor fennhangon az Úrhoz fordult, és a cellát betöltötte hálát adó kiáltása. Amikor ezt meghallották a kint állók, berohantak. Csodás látvány tárult eléjük: élni látták azt, akit holtan hagytak ott.

Az életbe visszatérve rögtön elnyerte a keresztességet, még sok évet élt, ő volt az első közöttünk, akin Márton csodatevő ereje megnyilvánult, és ezt tanúsította is. Gyakran elmesélte, hogy a testtől megszabadulva a bíró trónjához vezették és sötét helyre száműzték, majd sokakkal egyetemben szomorú ítéletet hallott. De ekkor két angyal megemlítette a bírónak, hogy ő az, akiért Márton imádkozik. Ekkor a bíró megparancsolta ugyanezen két angyalnak, hogy hozzák vissza, és hogy Mártonnak visszaadva, térjen vissza az előző életébe. Ettől kezdve a szent ember neve különösen is kitűnt ragyogásával, bár Mártont korábban is mindenki szentnek tartotta, de most már lélekkel eltelt, nagy erejű és igazán apostoli férfiúnak tekintették.

IRODALOM

A kis lépések művészete

Szauer Ágoston

Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan – idézzük ma is gyermekkorunk egyik kedvenc olvasmányából a róka tanítását. Természetesen Antoine de Saint-Exupéry világhírű könyvéről, *A kis hercegről* van szó, amely művet egyik irodalomárunk szerint nem is lenne szabad tizenégy évnél fiatalabb olvasók kezébe adni. Ha jobban meggondoljuk, tényleg nem könnyű feltárni a regény szimbolikáját, finom utalásait. A fő mondanivaló azért szülői-tanári segítséggel érthető és szerethető: a barátság, az összetartozás fontossága, a felelősség- és áldozatvállalás, a valódi értékek meglátása, a gyermeki tisztaság, képzeletvilág tisztelete.

Az irodalom mellett Saint-Exupéry életének másik fontos területe a repülés volt. A húszas évektől repült, szolgált katonai gépen és postai járaton. 1944 júliusának utolsó éjszakáján zuhant a tengerbe, gépét 2003-ban sikerült kiemelni Marseille partjainál. Nem túl nagy számú könyvének többsége is a pilótaéletről szól, legsikerültebbek talán *A déli futárgép* és az *Éjszakai repülés*. A világhírt persze *A kis herceg* hozta meg számára, e könyvében is pilótaként van jelen, aki a Szaharában vesztegelve találkozik a B-612-es kisbolygóról érkező jövevényvel. Most nem valamelyik regényéből idézünk, hanem egy kevésbé ismert imáját tesszük közzé:

Antoine de Saint-Exupéry: Fohász

Uram, nem csodáért és látomásokért fohászlokod, csak erőt kérek a hétköznapokhoz. Taníts meg a kis lépések művészetére!

Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat!

Segíts engem a helyes időbeosztásban!

Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontosági sorrendjében, elsőrangú vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez!

Erőt kérek a fegyelmezettséghez és mértéktartáshoz, hogy ne csak átfussak az életen, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeiket és magasztalokat!

Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie!

Antoine de Saint-Exupéry (1900–1944)
francia író és pilóta

Ajándékozz meg azszal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk!

Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához!

Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk.

Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit.

Kérlek, segíts, hogy tudjak várni!

Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra.

Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörékenyebb ajándékára méltók lebeszünk!

Ajándékozz elegendő fantáziát abhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen - szavakkal vagy szavak nélkül - egy kis jószágot közvetíthessék!

Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmetől! Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van!

Taníts meg a kis lépések művészetére!

Úgy gondoljuk, a sorok önmagukért beszélnek, feleslegessé téve minden értelmezést, elemzést. Olyan erényekért fordul Istenhez az író, amelyek közül több A kis hercegben is – kimondva vagy rejtve – szerepel. Ha azt érezzük, nem vagyunk birtokában a fentebbi fohászba foglalt, a mindennapokat könyvebben élhetővé tevő erények néme-lyikének, térjünk vissza többször is a francia író imájának szavaihoz!

Filmajánló – Az ember gyermeke

A film bemutatója karácsonyi időben volt, így még szembetűnőbb volt a film és a valóság szorongató közeledése. A meddőség 2010 körül 10-15 százalékra emelkedett a nyugati kultúrákban.

A film sci-fi, de nem a hagyományos értelemben. A helyszín London, 2027. Sehol sincsenek robotok, űrhajók, tiszta környezet. Inkább vegyítsd a mai London és Delhi képét, és megkapod a jövőt. Kosz, nyomor, robbantás, sikoltás. A futó hírekből összeáll a világ képe előttünk. Az emberek céltalanul, jövőkép nélkül pusztítják magukat, az emberi civilizációt, és várják az elkerülhetetlenek tűnő végét. Mi, nézők mindenképp megkapjuk az üzenetet: Figyelj a mára, mert ha nem, ez lesz a holnapod.

A világon 18 éve nem született gyermek, és a gyermek nélküli világot a káosz uralja. A film helyszíne az Egyesült Királyság. A globális meddőség két évtizede az emberi fajnak kevesebb, mint egy évszázadot hagyott a kihalásig. Ez az egész világra kiterjedő szociális összeomlást eredményezett, menekültek millióinak megjelenésével súlyosbodott a bolygó állapota. Az emberiség látszólagos utolsó reménye a titkosított Humán Projektben rejlik, egy csapatban, akik az emberi faj megmentésén fáradoznak. Amikor egy várandós nyugat-afrikai menekült, Kee feltűnik a semmiből, a köztisztviselő Theo (Clive Owen) feladata lesz, hogy elvigye őt az emberek újonnan alapított jövője felé, egy megbeszélte találkozóra a Humán Projekttel, s közben meg kell védenie őt Nagy-Britannia aktív és nyomasztó bevándorló-üldözésétől.

Az ember gyermeke vérbeli anti-utópia, amelyet a készítő nem azzal kívántak lenyűgözővé tenni, hogy egy távoli és komplex univerzumot tártak a szemünk elé, hanem azzal varázsolták nyomasztóvá, hogy történetüket a miénkhez apró részleteiben is hasonló világ környezetébe helyezték. Ez a képi világ azzal ér el sokkhatást a nézőben, hogy szinte mániákus realizmussal követi megélt napi milióknak jellemzőit.

A feltétlenül megtekintésre ajánlott film kínálta jövővízió érdekes merengésre készíthet minket. Bár kialakulásának okairól és okozatairól csak találgatni lehet, az elhallott információkat egymás mellé rakva elgondolkodtató végkövetkeztetésekre juthatunk. Egy a földön eluralkodott terméketlenségi kór ugyanis pontosan azt a jövőt veszi el a küzdő és bízva bízó embertől, amiért a társadalmat érdemes fenntartani. Ha az élet továbbvitelére nincs mód többé, az egyéni boldogulás lehetősége sem elég motiváció a társadalmi szerződés fenntartására. Ha a jövő a múlté, káosz lesz a jelenből is.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SALAMON VIKTÓRIA

Vértanú lett, mert nem távolította el a feszületeket a kórtermekből

Számunkra Krisztus keresztje erőforrás. Nagyon jó, ha a szobánkban vagy a lakásunkban ki van téve a feszület. Ma hazánkban néhány állami kórházban és minden katolikus intézményben, tehát az iskolák tantermeiben is ott függ a feszület.

Az 1940-es években ápolónőként dolgozó Maria Restituta nővért halálra ítélték, mert nem engedelmeskedett a Gestapo parancsának, hogy távolítsa el a kórtermek falán elhelyezett feszületeket.

Eredeti nevén, Helen Kafka 1894-ben született Csehországban. Bécsben nőtt fel, édesapja cipésmester volt. Húszéves korában belépett a ferences Krisztusi Szeretet Leányai szerzetesrendbe. Egy negyedik századi keresztény vértanú emlékére a Maria Restituta nevet vette fel. 1919-től a mödlingi kórház sebészeti osztályán dolgozott.

A német hatalomátvételt követően a Gestapo utasította a nővért, hogy távolítsa el a feszületeket a kórház kórtermek

inek faláról. Maria Restituta nővér nem engedelmeskedett, hűséges maradt Krisztus keresztjéhez. 1942 hamvazószerdáján, éppen a műtőből jött ki, amikor Gestapo letartóztatta. Az ellenséggel való szövetkezés és hazaárulás céljából történő szervezkedés hamis vádjával fővesztés általi halálra ítélték.

Maria Restituta nővér utolsó napjait börtönben töltötte, ahol szeretettel gondoskodott rabtársairól. A nácik felajánlották neki, hogy szabadon engedik, ha elhagyja a szerzetesrendjét. De ő elutasította az ajánlatot. 1943. március 30-án Bécsben kivégezték.

Maria Restituta nővért 1998. június 21-én avatta boldoggá II. János Pál pápa. Ő a bécsi érsekség első vértanúja.

Van-e nálatok feszület a lakásban? Van-e olyan kép, szobor otthon, amely Jézust mutatja eszedbe? Megvan-e még a keresztelési, az elszándozási esetleg bérmentési emléklapod? Hol tartod a hittankönyveidet? Van-e rózsafüzéred, imakönyved? Megbecsülöd-e őket?

Martinus zárandoklat

A Martinus Kiadó zárandoklatot szervez 2011. október 15-én, szombaton Andocsra, Somogyvárra és Keszthelyre.

Tervezett program:

- 6 óra Indulás Szombathelyről a Székesegyház előtti térről
- 7 óra Indulás Zalaegerszegről a pláza parkolójából
- 10 óra Szentmise Andocsra
- 11 óra Az andocsi Mária Múzeum megtekintése
- 12 óra Ebéd
- 14 óra Séta a somogyvári történelmi emlékparkban
- 15 óra Keresztút Somogyváron
- 17 óra Séta Keszthelyen
- 19 óra Érkezés Zalaegerszegré
- 20 óra Érkezés Szombathelyre

A zárandoklat részvételi költsége 3700 Ft, amely a buszköltséget, valamint a belépők és a zárandokkönyv árát tartalmazza. Jelentkezési határidő: 2011. október 5. (Telefon: 94/513-191)

Az andocsi kegyszobor

Tipp-hopp!

1. Milyen magas az Eiffel torony?
2. Melyik évben volt már Londonban olimpia?
3. Hányan férnek el a milánói San Siro stadionban?
4. Milyen magas a Szent Péter-bazilika kupolája belülről?
5. Hány kilométer Szombathelytől Mária-riapócs?
6. Milyen messze van Budapeستől Jeruzsálem?
7. Hány tornya van az abonyi templomnak?
8. Milyen hosszú a Nílus folyó?
9. Milyen mély a Holt-tenger?
10. Hány év múlva lesz megint Magyarországon teljes napfogyatkozás?
11. Hány hittanos van az egyházmelegyénkben?
12. Hány katonája volt Hunyadi Jánosnak Nándorfehérvárnál?
13. Hány kisbaba született Magyarországon 2010-ben?
14. Milyen hosszú a Franciaországot és Angliát összekötő tenger alatti vasút?

Megoldások: 1. 322 m, 2. 1908, 3. 83.000 néző, 4. 132,5 m, 5. 468 km, 6. 1400 km, 7. 2, 8. 6695 km, 9. 120 m-től 330 m-ig, 10. 70 év múlva, 11. 2081-ben, 12. 20.000, 13. 10.000, 14. 50,5 km

A vasvári Szentkút

Iskolai feszületek

Salamon Viktória

Az iskolai hittanórákra egy feszületet szoktunk bevinni. A feszület a tanári asztalon a világi környezetben a beszélgetésünk lényegére utal. A gyerekek nagyon is tudják, miről beszél a feszület. Amióta iskolában vagyok hitoktató, már négy feszület volt útitársam. Mindegyiknek megvan a története.

A gyerekek az iskolai hitoktatás első éveiben csodálattal nézték a gyöngyházfényű, első keresztet. A kicsik kézbe vették és forgatták, megsimogatták ujjukkal a korpuszt. Az egyik tanév vége felé egy kislány szinte minden hittanórán oda-jött, és nézegette a feszületet. Végül megkérdeztem: Tetszik neked ez a fehér kereszt? Igen, nagyon – felelte. Na, jó, év végén megkaphatod. A gyerek csodálkozva nézett rám, nem tudta, hogy jótékből vagy igaziból mondtam-e. A tanév utolsó hittanórájának végén magamhoz hívtam őt, és a kezébe adtam a feszületet. Felcsillanó szemmel vitte el. Amikor már középiskolás volt, és a városban találkozottunk, a nagylány mosolyogva mondta: Megvan ám a kereszt. Vigyázok rá!

A második kereszt is nagy népszerűségnek örvendett a gyerekek körében, mert kiderült, hogy Rómából való. Fa talpazaton karcsú feszület, aranyszínű. Ez az igazi kereszt. Mégiscsak Rómából. Így aztán fontos volt, hova tesszük, ki készíti ki, ki teszi a helyére. A sok gyerek-kéz nyoma lassan meglátszott rajta. Sőt egyszer le is esett, a hittanosok nagy ijedségére. Két év múltán a római feszület kicsit meghajlott és eléggé megviselt volt.

A harmadik kereszt sokáig bírta. Igaz csak a kegytárgyboltból került a hittanterem asztalára. Kis terítő alatta, mint szokás volt. Ezüstszínű, magas feszület.

Hát a másik? – kérdezték. Az már kiszolgált bennünket – mondtam. A keresztünk sokáig állt az asztalunkon. Figyelmeztetett és emlékeztetett arra, hogy Jézus a kereszten halt meg értünk, meghalt és feltámadt, megváltott bennünket. De azért ő is sok vihart élt át. Volt, hogy körmenetben körbehordozták, volt hogy valaki mindenképpen az ő asztalán szeretne volna látni, és akadt, aki megpusztilta. Volt, aki nézte és sajnálkozott azon, hogy Jézus szenved a kereszten. Aztán egy véletlen folytán, bizonyos cívódás miatt, a kereszt szára és a tartója elvált egymástól. Bár össze lehetett állítani, de a következő tanévben már új feszület kellett.

A negyedik kereszt nagyon stabil talpazattal rendelkezett, szép formája volt, és még az a bizonyos írás is rá volt tűzve Jézus feje fölé. Nicsak, új a kereszt? – kérdezte valaki. Új. Nos, ez a kereszt is igen csak kapós volt. Óra elején nem volt hiány segítő kezekben. Szerencsére valóban erős volt és jól bírta, hogy egyik asztalról a másikra került, hogy időnként óra alatt is megszorongatta valaki. Téli időben előfordult, hogy a kis terítővel vagy valami ruhával betakargatták – felső tagozatosok! Csak az volt a baj, hogy a kereszt függőleges szárát csavarral erősítették a talpazathoz. Egy idő után a csavar meglazult, és szép keresztünk megdőlt. Érdekes módon a talpazat is kopottas lett.

A következő tanévben egy új feszülettel megyek a hittanórára, az iskolába. Lényeg talán az, hogy imádsággal vegyük körül, és rátekintve minden gyereknek eszébe jusson az áldozat, amit Jézus érte vállalt. Szemük előtt áll mindig üdvösségünk szent jele. Nem baj, ha közel mennek hozzá, ha megtapogatják, ha körbehordozzák. A régi iskolai feszületek jó helyen vannak, egy-egy hittanos otthoni íróasztalán.

Egyházmegyénk kegyhelyei

A vasvári búcsújáróhely története

Huszár Balázs

Kevés írásos emlék és sok hagyomány tudósít bennünket a Vasvárhoz tartozó Mária-kegyhelyről, Vasvár-Szentkútról. Vasvár már a középkorban híres búcsújáróhely volt: írások már 1198-ban említik Szentkút nevét. Akkor még nem Mária-kegyhely volt, hanem eredetileg egy Szent Vér ereklyét tiszteltek ezen a helyen. Erről az ereklyéről annyit tudunk, hogy egy „csodálatos vérrel hintett Szentostya” volt.

A Mária-kultusz csak a török hódoltság idejétől kapcsolódik a szentkúthoz. A török elől menekülő domonkos szerzetesek igyekeztek minden mozdítható dolgot magukkal vinni vagy elrejtetni, míg biztonságos idők nem jönnek. Mivel a pogány török semmiféle szent dolgot nem hagyott volna épen, az egyik szerzetes, amikor a kolostor már elpusztult, még egyszer a templomhoz ment, hogy elkészítse neki annyira kedves Mária-képtől: „El kell mennem, Boldogasszony!” A hagyomány szerint a kép megszólalt: „Vigyél magaddal engem is!” A szerzetes elvitte a képet, és miután sokat kutatta, hol helyezhetné biztonságba, a közeli erdőben egy fa odvába rejtette, míg a harcok elmúlnak. A török azonban itt maradt, és itt maradt a kép is. Idők múltával hívők jöttek a vidékre, akik tudtak a kép létezéséről. A fát ugyan megtalálták, a kép azonban nem volt sehol. Ezért az odvas fát kivágták. A fa helyén forrás fakadt, mely ma is igen bővizű és egészséges.

Új lendületet vett a Szentkút látogatása, amikor 1774. augusztus 15-én Batthyány József győri püspök felszentelte a temetőt és a temetői templomot. A püspök beszédének hatására a hívek eskütelre emelték kezüket és megfogadták, hogy minden évben elzarándokolnak Vasvárra. Ilyen alkalmakkor a szentkúti kegyhelyet is mindig felkeresték. A szentkúti búcsújárásban fontos szerep jutott a remetéknek is, akik már a 18. századtól éltek annak környékén.

Egy csodálatos, megmagyarázhatatlan gyógyulás tette igazán ismertté a kegyhelyet: egy hajdani katonna, Horváth Ferenc 1860-ban itt nyerte vissza szeme világát. Ő katonai szolgálata alatt veszítette el látását, évekig élt teljesen világtalanul. Egy alkalommal azonban a hittől vezérelve szüleivel elment a Szentkútra, ahol szemeit a forrás vizében gemosva látását visszanyerte. A történetek után később atyai örökségéből és a hívek adományából kis fakápolnát építtetett, majd letelepedett feleségével a Szentkúton, s életük végéig gondját viselték a kegyhelynek.

A zarándokok önkéntelenül is imára kulcsolják kezüket a Szent Szűz jóságának csodája előtt, s bízva kérik őt: Mária, engeszteld meg nekünk Szent Fiadat, ajánlj minket Szent Fiadnak, mutass be minket Szent Fiadnak!

KÖNYVAJÁNLÓ

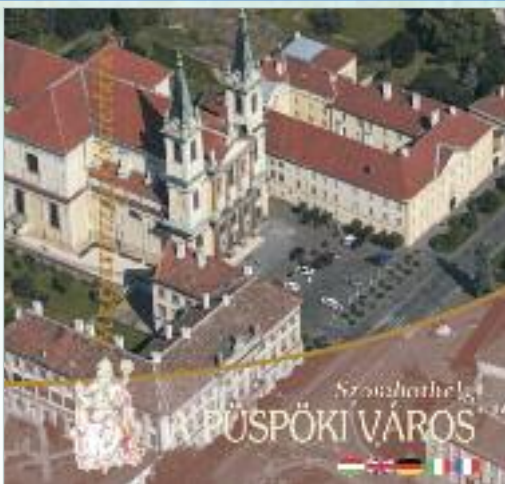
Szombathely, a püspöki város

Teklits Tamás

A Szülőföld és a Martinus kiadó gondozásában megjelent a *Szombathely, a püspöki város* című kiadványunk. A 96 oldalas, 15,5x15,5 cm méretű színes albumban, amely magyar, angol, német, olasz és francia nyelvű szöveget tartalmaz, Németh József és Tóth Imre fotóival mutatjuk be a Püspöki Palotát, a Székesegyházat, az Egyházmegyei Kincstár és Múzeumot, az Egyházmegyei Könyvtárat, a Kontuly-kápolnát, valamint a Herzan-könyvtárat.

A kiadvány 2200 Ft-os áron megvásárolható könyvesboltunkban (Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) illetve megrendelhető a 94/513-191-es telefonszámon.

Könyvesboltunk megnyitásával egyidőben elindítottuk elektronikus Martinus Magazinunkat is, amelyre kiadónk internetes oldalán (www.martinuskiado.hu) lehet feliratkozni.

Milyen előnyöket kínál az elektronikus Martinus Magazin a feliratkozóknak?

Olvasóink hetente exkluzív ajánlatokat kapnak, többek között:

- Minden héten más és más termékekhez juthatnak hozzá akciós áron.
- Az új kiadványok megjelenéséről mindenkinél korábban értesülnek, sőt a könyvekhez olyan bevezető áron juthatnak hozzá, amelyet csak tagjainknak kínálunk fel.
- Az új kötetek dedikálására és a szerzőkkel való beszélgetésre a Martinus Magazin olvasóinak külön időpontot biztosítunk.

– Fömlálna, fiatalember?

– Eszembe sincs! Isterem ezt a trükköt! Én felállok, maga meg gyorsan elfoglalja a helyemet.

HUMOR

Egy fiatal fiú ül a buszon. Felszáll egy öreg néni, körülnéz, és azt mondja az ifjúnak:

Fókuszban
programok, események

szeptember 16–17. (péntek–szombat)

9 óra Egyházmegyei Lelkipásztori Napok (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

szeptember 17–18. (szombat–vasárnap)

AVE – Három hétvége egyedülálló szülők számára (Zalaegerszeg-Botfa)

szeptember 23–24. (péntek–szombat)

13 óra Egészséges életmódra és családi életre nevelés pedagógusok és védőnők számára (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

szeptember 23–25. (péntek–vasárnap)

MÉCS napok házásoknak (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

szeptember 25. (vasárnap)

10 óra Bérnálás (Nádasd, Szent Kereszt felmáshatása templom)

október 1. (szombat)

15 óra Bérnálás (Lenti, Szent Mihály-templom)

október 2. (vasárnap)

15 óra Bérnálás (Szentpéterfa, Szent Péter és Pál apostolok templom)

október 3–9. (hétfő–vasárnap)

A Magyar Katolikus Kultúra Napjai rendezvényt sorozat

október 8. (szombat)

15 óra Templomszentelés (Teskánd)

október 9. (vasárnap)

10 óra Bérnálás (Celldömölk, Nagyboldogasszony-templom)

15 óra Bérnálás (Gérce, Szent Kereszt felmáshatása templom)

október 10. (hétfő)

10 óra Egyházmegyei papi lelki nap (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

október 14–15. (péntek–szombat)

13 óra Egészséges életmódra és családi életre nevelés pedagógusok és védőnők számára (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

október 15. (szombat)

18 óra Orgonaszentelés (Körmend, Szent Erzsébet-templom)

Szeretne
kedvezményes áron
vásárolni
könyvesboltunkban?

Használja ki a lehetőséget most.

Vágja ki a fenti kupont, hozza be üzletünkbe és válogasson kínálatunkból.

A kedvezményes bón 2011. október 15-ig érvényes.

A SZENTATYA IMASZÁNDÉKAI
SZEPTEMBER HÓNAP

Általános szándék (A tanerők)

Hogy a tanárok és a tanítók tudják továbbadni az igazság iránti szeretetet, és hiteles erkölcsi és lelki értékekre neveljenek.

Missziós szándék (Az Egyház Ázsiában)

Hogy az ázsiai földrészt szerzte betöltő közösségek buzgón hirdessék az evangéliumot, és a hit örömeivel tanúsítsák annak szépségét.

Főszerkesztő: Ipacs Bence

Főszerkesztő-helyettes: Teklits Tamás

Szerkesztők: Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Mátyás Zsófia, Salamon Viktória

Nyomdai kivitelezés:

Print Invest Magyarország Kft.
(9027 Győr, Alalfa u. 13.)

Felelős vezető:

Ványik László ügyvezető igazgató

Megrendelés száma: 93173

2011. augusztus

Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó

9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.,

Telefon: 94/513-191,

E-mail: info@martinuskiado.hu,

Internet: www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató

ISSN 2060-145X

Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.